

Belastingontwijking

Ethisch dilemma of financieel speerpunt?

Dat de wereld anno 2014 één groot speelveld is voor de grote, internationaal opererende concerns, biedt hen veel mogelijkheden. De Apples, Starbucks en Googles van deze wereld kunnen hun marketing wereldwijd inzetten door hun aanwezigheid in alle belangrijke economieën. Minstens even belangrijk: zo kunnen zij hun belastingdruk 'optimaliseren'. Een heikel punt?

De Amerikaanse koffieketen Starbucks maakte 16 april bekend zijn Europese hoofdkantoor eind dit jaar te verhuizen van Amsterdam naar Londen, na kritiek over lage belastingafdrachten. Ook afgezien daarvan is er de afgelopen tijd veel aandacht geweest voor het onderwerp belastingontwijking door grote supranationale ondernemingen. Zo werd bekend dat Apple handig gebruik maakt van fiscale constructies, waardoor de belastingaanslag flink omlaag wordt gebracht. Apple betaalde in 2012 slechts USD 713 miljoen belasting over zijn buitenlandse winst van USD 36,8 miljard (bron: jaarverslag Apple 2012). Belastingontwijking is ook politiek een thema geworden. De G20 en de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) zijn bezig met plannen om de fiscale vluchtroutes voor multinationals af te sluiten. Ook de Europese Unie heeft nieuwe regels voor de vennootschapsbelasting om de mazen in de belastingwetten te dichten. In maart van dit jaar werd in het Europees Parlement een voorstel aangenomen dat moet leiden tot meer financiële transparantie. Er is dus politieke druk om belastingontwijking te beperken, maar er zijn landen die deze fiscale routes blijven faciliteren om aantrekkelijk te blijven voor hoofdkantoren van multinationals. Zo is de Britse vennootschapsbelasting de afgelopen jaren in stappen verlaagd. Ook Nederland is in fiscaal opzicht een aantrekkelijk land voor multinationals. Nederland heeft bilaterale verdragen ter voorkoming van dubbele belasting, die Nederland aantrekkelijk maken voor fiscale routes via ons land. Landen gaan hier dus uiteenlopend, zo niet tegengesteld mee om. Sommige faciliteren fiscale routes om zo aantrekkelijk mogelijk te zijn voor multinationals, veel andere landen (soms ook dezelfde) zijn eensgezind om belastingontwijking tegen te gaan. Hoe zouden bedrijven en beleggers om moeten gaan met multinationale ondernemingen die gebruik maken van deze fiscale constructies? Zolang bedrijven binnen de wet blijven en er financieel voordeel uit halen, moeten zij hier dan mee doorgaan of niet? Laten we eens dieper ingaan op dit dilemma.

'Ontwikkelingslanden lopen €107 mrd per jaar mis'

Om te kunnen oordelen over belastingontwijking is het van belang te weten wat dit nu precies betekent. Belastingontwijking is een term die wordt gebruikt voor het voorkomen en of verlagen van belastingen, door gebruik te maken van wereldwijde belastingverdragen en internationale wet- en regelgeving. Vooral multinationals kunnen vanwege hun internationale activiteiten hier gemakkelijk gebruik van maken. Voor multinationals is dit vanuit financieel oogpunt interessant. Maar ook landen die deze belastingverdragen aanbieden kunnen profiteren. Volgens een studie uit 2013 van het Centraal Planbureau leidt een nieuw belastingverdrag tot een toename van buitenlandse investeringen met gemiddeld twintig procent. Wel wordt de belastingdruk in het land van herkomst (flink) verminderd. Dit leidt dan tot minder belastingopbrengsten in dit land, waardoor het benadeeld wordt. Volgens Oxfam Novib lopen ontwikkelingslanden wereldwijd €107 mrd per jaar mis door belastingontwijking.

Rechtmatige fiscale mogelijkheden

Niet alleen bedrijven, ook particulieren kunnen hun belastingaanslag verlagen door gebruik te maken van fiscale regelingen. Veel particulieren maken gebruik van aftrekposten, als ze daar recht op hebben. Ook zijn er fiscale constructies om vermogen op te bouwen die vrijgesteld zijn van vermogensrendementheffing. Denk hierbij aan levensloop- en pensioensparen. Dit zijn rechtmatige vormen van aftrekposten, vergelijkbaar met aftrekposten voor bedrijven. Maar ook kunnen particulieren belasting ontwijken door gebruik te maken van fiscale routes, zoals de Cyprusroute. Hierbij probeert men op legale wijze de belastingaanslag te verminderen. Dit is ook een vorm van belastingontwijking. Belastingontwijking is dus, mits aan de wettelijke regels wordt voldaan, toegestaan.

Overtreding belastingwetten: reden uitsluiting duurzaam universum

De term belastingontwijking wordt echter vaak verward met belastingontduiking. Belastingontduiking is het niet betalen van belasting, waar dat wel verplicht is. Denk aan zwartsparenders, die vermogen in het buitenland hebben gestald om vermogensbelasting te voorkomen. Dit is illegaal en dus strafbaar. Ook bedrijven kunnen belasting ontduiken. Bedrijven die structureel belasting ontduiken en zich dus niet aan de wettelijke kaders houden, kunnen worden uitgesloten van de ING Masterlist met duurzame beleggingen, het 'duurzaam universum'. Bij het beoordelen van een bedrijf onderzoekt het ING Investment Office ook het gedrag van een bedrijf. Als een bedrijf structureel de belastingwetten overtreedt, kan dat reden tot uitsluiting zijn van het duurzaam universum.

Alle fiscale mogelijkheden ook volledig benutten?

Maar hoe zouden we als belegger om moeten gaan met bedrijven die belasting ontwijken? Als we naar de financiële argumenten kijken, zijn er zeker voordelen voor bedrijven die belasting ontwijken. Als bedrijven minder belasting betalen, blijft er meer over, onderaan de streep. Hierdoor heeft het bedrijf meer mogelijkheden om bijvoorbeeld te investeren of het dividend te verhogen. Zolang het bedrijf zich aan de wet houdt, lijkt er vanuit dit financiële argument geen bezwaar. Er zijn echter wel risico's verbonden aan belastingontwijking - zeker als bedrijven hier niet transparant over zijn. Er is een reputatierisico: als de media erop duiken, kan dit gevolgen hebben voor het bedrijf. Ook de publieke opinie kan hier dan in mee gaan. Dit heeft een negatieve impact op het imago van het betreffende bedrijf, wat weer kan leiden tot een lagere bedrijfsomzet. Een duurzaam opererend bedrijf zal oog moeten hebben voor al zijn stakeholders. Belastingontwijking in het land van herkomst leidt tot lagere belastinginkomsten in dat land en kan nadelig zijn voor de lokale bevolking. De publieke opinie kan zich hierdoor tegen het bedrijf keren. Door de politiek is belastingontwijking nadrukkelijker op de agenda gezet: ontwikkelingen om als bedrijf serieus over na te denken. In hoeverre is het wenselijk om de fiscale mogelijkheden die geboden worden ook alle te benutten?

ING: voorkeur voor bedrijven die verantwoordelijkheid nemen

Bij het toetsen van een bedrijf beoordelen we het bedrijf onder andere op transparantie over zijn belastingbetaling: de 'tax disclosure'. De score van onze zogenoemde niet-financiële indicator (NFI) van bedrijven kan hierdoor onder het gemiddelde zakken, wat betekent dat een bedrijf uitgesloten wordt van ons duurzaam universum. Een duurzame onderneming probeert rekening te houden met alle betrokken stakeholders, met maatschappelijke ontwikkelingen en laat zich minder leiden door kortetermijnwinsten die mogelijk worden door optimale gebruikmaking van allerlei fiscale routes. Het ING Investment Office let onder andere op de mate van belastingontwijking, de transparantie hierover, wetgeving over dit onderwerp, maatschappelijke ontwikkelingen en de publieke opinie. We sluiten vooralsnog geen bedrijven uit alleen op basis van belastingontwijking, maar nemen dit aspect wel expliciet mee in de beoordeling van een bedrijf. We beleggen liever in bedrijven die hun verantwoordelijkheid nemen, alle lokale belastingen betalen en oog hebben voor de belangen van de verschillende stakeholders, waaronder de lokale bevolking.

Meer weten?

[Ga naar de pagina Duurzaam Beleggen op ING.nl](#)

[of volg ons op Twitter via @INGnl IO](#)

Disclaimer

Deze publicatie is opgesteld namens ING Bank N.V., gevestigd te Amsterdam en slechts bedoeld ter informatie. ING Bank N.V. is onderdeel van ING Groep N.V. Deze publicatie is geen beleggingsaanbeveling noch een aanbieding of uitnodiging tot koop of verkoop van enig financieel instrument. ING Bank N.V. betreft haar informatie van betrouwbaar geachte bronnen en heeft alle mogelijk zorg betracht om er voor te zorgen dat ten tijde van de publicatie de informatie waarop zij haar visie in dit rapport heeft gebaseerd niet onjuist of misleidend is. ING Bank N.V. geeft geen garantie dat de door haar gebruikte informatie accuraat of compleet is. De informatie in deze publicatie kan gewijzigd worden zonder enige vorm van aankondiging. ING Bank N.V. noch één of meer van haar directeuren of werknemers aanvaardt enige aansprakelijkheid voor enig direct of indirect verlies of schade voortkomend uit het gebruik van (de inhoud van) deze publicatie alsmede voor druk- en zetfouten in deze publicatie. Auteursrecht en rechten ter bescherming van gegevensbestanden zijn van toepassing op deze publicatie. Overneming van gegevens uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron wordt vermeld. In Nederland is ING Bank N.V. geregistreerd bij en staat onder toezicht van De Nederlandsche Bank en de Autoriteit Financiële Markten.